

ΑΦΗΓΗΣΗ

ΘΕΩΡΙΑ

1. ΑΦΗΓΗΣΗ

■ Πράξη επικοινωνίας με την οποία παρουσιάζεται, προφορικά ή γραπτά, μια σειρά

πραγματικών ή πλασματικών γεγονότων.

■ Πομπός (αφηγητής)

■ Μήνυμα (περιεχόμενο αφήγησης)

■ Δέκτης (αποδέκτης μηνύματος)

Είδη αφήγησης

Εννοούμε κυρίως πεζά κείμενα, όχι μόνο λογοτεχνικά, αλλά και χρηστικά, όπως είναι το ρεπορτάζ, η υπηρεσιακή αναφορά κλπ. ,

ιστοριογραφία,

χρονογράφημα,

ημερολόγιο,

απομνημονεύματα,

(αυτο)βιογραφία,

επιστολή,

μυθιστόρημα, διήγημα, παραμύθι κ .ά,

Κατηγορίες αφηγηματικών ειδών

- i. Αφήγηση πραγματικών γεγονότων (ιστοριογραφία, επιστολή, ημερολόγιο, απομνημονεύματα, αυτοβιογραφία).
- ii. Αφήγηση πλασματικών γεγονότων (παραμύθι, μυθιστόρημα, διήγημα, νουβέλα).
- iii. Μικτή αφήγηση Πραγματικών και πλασματικών γεγονότων (ιστορικό μυθιστόρημα, μυθιστορηματική ιστοριογραφία).

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

Διάκριση συγγραφέα – αφηγητή

Συγγραφέας και αφηγητής δεν πρέπει να συγχέονται, ακόμη

και στην περίπτωση πρωτοπρόσωπης αφήγησης, όπου είναι δυνατόν να ανιχνεύονται αυτοβιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα.

Συγγραφέας: είναι πραγματικό πρόσωπο με αληθινή ζωή, υπάρχει έξω από το κείμενο.

Αφηγητής : επινοείται από τον συγγραφέα για να πει την 'ιστορία', είναι ο διαμεσολαβητής ανάμεσα στον συγγραφέα και στον αναγνώστη. Είναι πρόσωπο του κειμένου, υπάρχει μόνο στο πλαίσιο του πλασματικού λόγου.

Τύποι αφήγησης

Αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο

Έχει τη δύναμη της προσωπικής
μαρτυρίας, εξασφαλίζει

αμεσότητα,

πειστικότητα και αληθοφάνεια στην
αφήγηση, της προσδίδει εμπιστευτικό,
εξομολογητικό χαρακτήρα.

Αφήγηση σε δεύτερο πρόσωπο :

αποτελεί αποστροφή εις εαυτόν, μονόλογο .Είναι πιθανόν να αποτελεί αποστροφή και προς τον αναγνώστη.

Προσδίδει **δραματικότητα στην αφήγηση.**

Αφήγηση σε τρίτο πρόσωπο:

Αποδίδεται συνήθως με αυτήν η απόλυτη παντογνωσία ή η σχετική γνώση του αφηγητή.

Δημιουργεί **την αίσθηση της αντικειμενικότητας, της αποστασιοποίησης από τα δρώμενα.**

Σε ένα αφηγηματικό έργο, ο αφηγητής μπορεί να είναι ένας ή και περισσότεροι.

ΤΥΠΟΙ ΑΦΗΓΗΤΗ

Ανάλογα με το 'ποιος βλέπει' την ιστορία και από ποια πλευρά, αφηγηματική σκοπιά, οπτική γωνία, τη θέση από την οποία «κοιτάζει» κανείς, κυριολεκτικά ή μεταφορικά, τα δρώμενα:

α) **Αφηγητής-θεός**. Παντογνώστης αφηγητής.

β) **Αφηγητής-άνθρωπος**

Σχετική γνώση μέσα στα όρια του ανθρώπου. Η αφήγηση μάς αποκαλύπτειμόνον όσα γνωρίζει ο ήρωας.

Ο αφηγητής συμμετέχει και αυτός στην ιστορία είτε ως πρωταγωνιστής είτε ως αυτόπτης μάρτυρας και αφηγείται συνήθως σε πρώτο πρόσωπο

γ) Αφηγητής-πράγμα

Σχετική άγνοια του αφηγητή, λέει λιγότερα από όσα γνωρίζει ο ήρωας.

Πρόκειται για αφήγηση-αίνιγμα, που παραπέμπει στην τεχνική του κινηματογράφου. Αφηγητής-κάμερα, ουδέτερος φακός που καταγράφει απλώς εικόνες στο παρόν (κυρίαρχος ρόλος του Ενεστώτα), χωρίς αναδρομές ή προδρομές και χωρίς να σχολιάζει.

Συναντάται κυρίως σε μυθιστορήματα μυστηρίου, καθώς και στο γαλλικό κινηματογράφο.

.

Τρόποι αφήγησης: Ο αφηγητής οργανώνει και παρουσιάζει το υλικό της αφήγησης με δύο βασικά τρόπους:

- i. < Κρατώντας τον λόγο>, έτσι που να αφηγείται ο ίδιος τα γεγονότα και να μεταδίδει με πλάγιο ύφος τα λεγόμενα των ηρώων του (διήγησις /telling).
- ii. Δίνοντας τον λόγο στους ήρωές του, πριμοδοτώντας τον διάλογο και "δείχνοντας" τα γεγονότα, όπως συμβαίνει στο θέατρο (μίμησις /showing /scene).

Ο αφηγητής οργανώνει και παρουσιάζει το υλικό της αφήγησης με δύο βασικά τρόπους

- i. Κρατώντας τον λόγο, έτσι που να αφηγείται ο ίδιος τα γεγονότα και να μεταδίδει με πλάγιο ύφος τα λεγόμενα των ηρώων του (διήγησις /telling).
- ii. Δίνοντας τον λόγο στους ήρωές του, πριμοδοτώντας τον διάλογο και "δείχνοντας" τα γεγονότα, όπως συμβαίνει στο θέατρο (μίμησις /showing /scene).

Τεχνικές αφήγησης

Διήγηση: εξιστόρηση γεγονότων, αφήγηση (ο αφηγητής περιγράφει τι συνέβη με δικά του λόγια ή εκθέτει σκέψεις και συναισθήματα των προσώπων, χωρίς άμεση παράθεση των λόγων τους).

Περιγραφή: λεπτομερής απόδοση, αναπαράσταση τόπων, καταστάσεων και χαρακτήρων.

Διάλογος:

Διάλογος σε αφηγηματικό κείμενο, όπου αποδίδεται πιστά ο λόγος των προσώπων με τη χρήση παύλας /εισαγωγικών.

Θεατρικός διάλογος, όπου απουσιάζει εντελώς ο αφηγητής και η υπόθεση εξελίσσεται με διαλογικό τρόπο. Μονόλογος\εσωτερικός μονόλογος,

Ελεύθερος πλάγιος λόγος: πιστή απόδοση από τον αφηγητή σκέψεων και συναισθημάτων ενός προσώπου της ιστορίας σε γ' πρόσωπο και σε χρόνο παρελθοντικό. Σχόλιο: γνώμες, κρίσεις, σχόλια του αφηγητή .

Εγκιβωτισμός:ένθετη αφήγηση.